

Universitätsbibliothek Paderborn

Homo Christianus In Sua Lege Institutus. Sive Discursus Morales

Qvibus Totvm Hominis Christiani Officivm Explicatvr; Quídque is fugere,
quid agere debeat, quām exactiſimē traditur

Segneri, Paolo

Augustæ Vindelicorum ; Dilingæ, 1695

Discursus IV. Demonstratur singularis injuria, quam Peccatum infert
Sanctissimæ Trinitatis Mysterio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-45988](#)

DISCURSUS IV.

Demonstratur singularis injuria, quam Peccatum
infert Sanctissime Trinitatis Mysterio.

Abevit.
Theolog.
affect. p.
v. medi. 2.

I. Deam magis praefectam, que, in his tenebris, de summa Dei essentia haberi possit, volunt esse illam, quā Deus ve-

tē Trinus & unus, Trinus in personis, & unus in substantiā repræsentatur: Hęc est illa prærogativa, qua essentia increata à creatā distinguitur; hęc est mysteriorum omnium mysterium; hęc est miraculorum miraculum; hęc clarę cognita, non solum creaturam, sed ipiusmet Dei cor, aeternā replet beatitudine. Quare si peccatum divinis perfectionibus plane oppolitum est, Adversatur supra omne, quod dicitur Deus, non poterimus iustiorem de tam monstrōsa illius deformitate habere ideam, quam si idem ut notabilissimam Sanctę Trinitatis injuriam perpendemus. Quare officij m. i erit hodie, primò istud divinitatis arcanum pro gradu & capacitate vestrā explicare; deinde ex hac explicatione inferre, quam immannis sit injuria, quā Deus per peccatum afficitur.

I.

II. Sancta Fides duo inter extrema progreditur, quod utrumque diligenter evitandum est; hęc sunt Curiositas, & Ignorantia. Curiositas est te-

meraria, quae divinę essentia secreta penetrare præsumit, cum ne quidem minimam aliquam essentia creatūræ particulam intelligere valeat. Ignorantia, est stupidia; quae divina illa mysteria negligit cognoscere, propter quae intelligenda Mundo nati sumus. Sed Fides inter duos hos sibi oppositos ambulans scopolus, feliciter ventus portum ingreditur; dum neque incomprehensibilem arroganter contutur comprehendere, ne ostendit gloria; Scrutator Majestatis appetitur à gloriā, nec mysteria à Deo velata meditari omittit, ne grave illas incurrat minas: Si quis ignorabitur.

III. Primum ergo, quod Fides dicitur, Sanctissime Trinitatis mysterio nobis præponit, est Divina ipsius Unitas. Primum esse, supremus Dominus, immobilitatis, infinitus, independens, summi perfectus, non potest esse nisi unus. Summum magnum unicum sit, certe est, inquit Tertullianus, et hoc est summum magnum, nisi parum non habens. Si Deus non esset unus fons; non amplius esset Deus; quia non possideret illud bonum, quod alii possideret. Neque vobis imaginemini, Deum esse unum eo modo, quod aliae substantiaz dicuntur unus, unus Angelus, una Anima, unus Homo.

Iste res potius deberent dici unitate quam unum; quia cum sint substantiae materialis, ex multis partibus sunt compositae; & si sunt spirituales, è multis constant perfectionibus. In Essentia vero divina est admirabilis quædam unitas, quæ essentiæ suæ simplicissima omne bonum comprehendit, ita ut jure merito à Doctoribus non solum una, sed unissima vocetur; quia in illâ præter illam ipsam nihil aliud inventur. *Inter omnia, quæ unum dicuntur, arcem tenet unitas divine Trinitatis.* Præterea non solum hic Deus noster unus est, sed unicuis, & quidem unicuius essentialem. *Unum et necessarium.* Etiam Sol unus est in hoc universo; sed non est unus essentialem; cum plures multiplicari possint, quæ nunc sint in celis stellæ: post enim Deus vox sua imperio rotidem creare mundos unico momento, & in quovis illorum velut corporum tam ingentium cor, proprium suum collocare Solem. Quamobrem propria Dei dos est singularitas, nec ullo modo, sicut nec divina natura, ab illo perdi potest. *Quis Deus præter Deum nostrum?* Et hac est illa gloria, quam per Prophetam protestatur Deus, le non daturum alteri, & in illius considerationem, particulari cum attentione nos vocat: *Vide te, quod tu sim solus, & non es alius præter me.*

IV. Contra hanc ergo tam propriam divinæ essentiæ prærogativam induxit peccatum: *Adversatur supra me, quod dicitur DEUS.* Amando enim creaturam, plurisque quam

Deum altimando, quasi novam divinitatem homo sibi singit. *Tibi soli P[ro]f[essor] peccavi,* ideo dicebat Sanctus ille Rex,

tibi soli peccavi; hoc est, *tibi*, qui solus es. Domine, contra te solum peccavi, qui unus es & multiplicari non potes; ideoque peccando illam tam pulchram coronam à capite tuo auferre conatus sum, ita ut non amplius sis Deus meus, aut non amplius sis solus. His igitur duobus modis à peccato divina oppugnatur unitas, aperita quidem per Idololatriam, occultè vero per quamvis præceptorum Dei transgressionem.

V. Præteritis seculis tantum Dei veri inolevit ignorantia, ut Daemon facile tam enorme mendacium toti humano generi persuaserit, plures in Mundo esse Deos; immo tot, quod essent creaturae, aut in utilitate, aut hominis perniciem producere. Hoc mendacio malignus hic Veterator obtinuit, ut omnia quæ si templa, & rotiū mundi altaria isti false divinitati dedicarentur; arte non absimili illi, quæ superbiissimus quandam ille Rex usus est, qui cum non posset cum exercitu suo trans vadare Euphraten, illum in plures quam centum rivulos divisit, adquicque facilè superavit. Eodem modo cum Diabolus magnam illam submissionem à natura omnium cordibus erga primum illud esse impressam vincere non potuerit, hanc innatam submissionem in tot divisi partes, quod adorabantur idola, ut illam vero Deo auferret. Postquam vero aduentu IESU Christi ejusque Passionem tam crux misericordia è Mundo pro-

F 2 scripta

GNERI
Christianus

scripta est, verusque Dei cultus stabilitus, alias Daemoni, divinæ se opponeendi unitati, non superest modus, quam peccatum; non quidem Intellectus, sed cordis idololatria; qua Deo unica essentia gloriam occulte futuratur, aliamque quasi in creaturis, summo bono prælati, divinitatem constituit, ita ut inter idololatriam, & alia peccata haec sit differentia, qua est inter latronem publicum, & furem privatum. Latro apertæ fronte medio die in publicis vijs prædas agit. Fur autem occultus clam, & in tenebrosissimâ nocte aliena invadit. Eodem modo Idololatria quasi latro apertus non vetetur publicè hanc propriam Dei invadere gloriam, quod solus sit; sed publicè templo & altaria exstruit, alijsque, quam illi, victimas, & sacrificia offert; Peccator vero ordinarius, quasi fur occultus, hanc ipsam DEO auferat gloriam; sed tacite, & in corde suo pro victimis, non tauros aut agnos, ut lequitur Sanctus Joannes Chrysostomus, sed quod p̄ ius est, animari propriam sacrificat. Et haec non ex amplificatione dicta sunt, sed simplissimæ veritati sunt consentanea.

S. Thom. VI. Aliqui putarunt, à timore in terris multiplicatos fuisse D̄os: sed *27. art. 4.* stolidi illorum fuit opinio, non enim timor, sed amor in causa est, ut creatura pro Deo colatur. Amor illi summus, quo bonum aliquod creatum bono increato præferimus, quasi idolum aliquod in nobis ethicit. *Quidquid de dupl. homo DEO anteponit, Deum sibi facit.* Inquit Sanctus Cyprianus, & hoc ipsum alij quoque Doctores assertunt.

Imò illud ipsum Deus in scriptis firmat, cùm nunc avaritiam, nunc ambitionem, modò libidinem, modò alia vitia practicam vocat idolatriam. *Israel si audieris me, ave in te Deus recens, neque adorabis Deum alienum:* quod idem est ac dicunt, non peccabis, ut varijs explicant literæ pretes; his primis verbis, non recte Deus recens, significare volunt in tertium cordis peccatum, quod primum committitur; reliquias autem, *neque adorabis Deum alienum*, indicant in tertium operis peccarum, quod consumatur ex interno; quia in substantia peccare, est, Deum pro arbitrio suobi formare, constitutendo in bono aliquo creando ultimum finem, & collendo tale bonum tanquam Deum; hoc est, cùm amore prælationis in comparatione summi boni creatum diligatur, quemadmodum septem vobis dixi, ut cordibus vel tristis bene imprimitur haec veritas, qua plus quam omnes alij à peccato mortali commiendo vos deterrete debet.

Verum est, Christianos, um Deum offendunt, non præsumere Divinitatem Deo auferre, eumque in contumaciam negare; sed solum tanquam collegam imperij admittente, illigique & Daemoni simul, & codem tempore scrivere velle, qui est alter modus Deo coronam auferendi. Sed hoc ipsum impossibile est. Hanc enim facere divisionem, idem est, ac velle Deum non amplius esse solum, non amplius simplicem, non amplius unicum, & illum ipsum esse, qui est. *Andi-Quare illi: Dominus Deum tuus, non tu.*

Quare considerate obsecro, an non
futuræ sint illæ excusationes, quæ
sepius adferuntur à peccatoribus, di-
centibus, quod licet Deum offendant,
se nihilominus illi devotos esse; exhibi-
tare charitatis opera, frequentare Ec-
clesias, sepius pro animabus in pur-
gatorio detentis ad Deum precies fun-
dere. Non equidem his operibus, li-
cet bonis, salutem suam adipiscuntur,
si à peccatis non desistant. Hoc est
calum Deo debitum dividere, unam
illi patrem, alteram creaturis attri-
buere, ut solent illi, qui jurant in De-
um, & jurant in Melchom: inò hoc
et creaturis maiorem, minorem vero
patrem Deo dare. Si Deus non ha-
bet totum, neque etiam patrem de-
siderat. Alias enim nimis turpiter
divina ipsius unitas violaretur, quia,
sicut jam ante dixi vobis, idem est
peccare, ac alteram Deitatem, idolola-
triæ quidem magis occultâ, sed non
minus Deo injuriosa, nobisque, quām
manifesta illa, minus damnosâ cordi
nostrâ inferre. *Ante me non est for-
matus Dominus,*, inquit Deus, & post
me non erit.

VIII. Hinc etiam magna illa na-
scitur turbatio, quæ à peccato intra-
nos suscitatur, ut intelligamus quām
verum sit, non esse in animâ pacem,
quæcumque se Deo opponit. *Quis
regit ei & pacem habuit?* Testabun-
tur hoc omnes peccatores, qui si ve-
ritatem facili velint, dicere cogent-
ur, nunquam se magis contentos
fuisse, quam cum bene vixerunt. Cau-
satus perturbationis est, quod no-
vum Dominum contra lupta dictam

prohibitionem in throno cordis sui
collocârint.. *Non erit in te DEUS* re-
cessi. Si in Mundo, plusquam unus
possibilis esset Deus, omnia sursum
deorsumque verterentur. Quam ea-
luitatem in quoconque imperio non
adferret multitudine capitum ad coro-
nam aspirantium? Quamprimum
hæc ambitio Romanorum Monar-
chiam invaserat, statim in visceribus suis
maiores experta est strages, quām un-
quam alijs ipsa intulerit. Similem
omnino perturbationem peccatores
in microcosmo, id est, in homine ex-
citant; quare non mirentur, si similes
in potentium strepitum, tociusque spiritus
perturbatione indubitanter effectus
experiantur. Alter enim fieri non
potest. Date alicui lapidi duo cen-
tra, quid faciet miser, dum à quo-
vis illocum attrahetur? tremebundus
hæredit, incertus, quod se inclineret.
Eodem modo cum homo à ratione
versus centrum suum, quod est Deus,
inclinetur, trahatur que eodem tem-
pore à passione quādam versus aliud
boni cuiusdam creati centrum, adest
amari, ut pra illo Deum ipsum alpen-
netur, necesse est, ut miser semper in-
quietus hæreat. *Inquietum est cor S. Aug-
ustinum, donec requiescat in te:* Haec est
quædam violentia, quæ natura in-
fertur, nec est ulla violentia, quæ non
pariat molestiam. *Si quid violen-
tum est, etiam acerbum erit.* Ecce igitur Moral.
Charissimi, validissimum ex hoc c. s.
argumento motivum refutandi pecca-
to, illudque fugiendi; eidem enim
consentire, vere nihil est aliud, quām

46 DISCURSUS QUARTUS, DE INJURIA;

Deum derelinquere; *Deumque* alienum sibi constituere, qui vobis, ut loquitur Propheta, neque de die, neque de nocte quietem concedat.

Jer. 16. *13.* Quanvis primatum motivum deberet esse, hanc Deo non inferendi injuriam, ut in locum ejus ponatur creatura, ipsique gloria, quæ à singularitate ipsius, non tanquam supremi, sed Solius effientia provenit, auf: ratur.

Job. 23. *Ipsa enim Solus est.*

IX. Cardinalis Baronius refert, Caligulan Imperatorem statuam suam in Templo Hierosolymitano colloca-re voluisse, ut à Judeis tanquam Deus adoretur. Quia iniqitas cùm in civitate innoceceret, populum in sex te turmas divisisse, Senes, Adolescentes, Pueros ex una parte, ab altera Virgines, Conjugatas & Viduas, adeo que unitos ad Praesidis Romani palaeum eucutrisse, prostratosque in terram, manibus à tergo ligatis, capillis cinere alpersis, fleville, elatoque tristii clamore eundem Praesidem rogâsse, ne permitteret hominim in templo adorari, quod ad veri Dei gloriam ex-structum esset. Nunquam minus qui-vis Christianus facere deberet, quando Diabolus aernalibus suis sugge-sionibus illi bonum aliquod creatum in altari cordis sui collocandum proponit. Si non aliud illud disturbandi idolum, occurreret medium, vocem in cœlum attollere oporteret, hut-*mique* prostratum prius lachrymis conlumi, quam peccato consentire, coramque toto inferno sèpe sepius protestari, unum esse Deum no-strum, & non esse alium prater il-

lum, nec justum esse, eundem cum alio comparare. *Unus est dominus Creator omnium, & metendum nunc.* Et adhuc erit aliquis, qui contradictione audeat, ut ejecto DEO vero, puer statim suggestionibus diabolici cui-vis idolo locum cedar in corde suo:

X. Verum hucusque non facies vela, nisi, ut ita dicam, juxta litteram, nec adhuc altum Mare argumenti positi intravimus; ad demoniūnam enim Dei unitatem, etiam non naturalis accedit. *Non est bene plenaritas principiantum.* Unus ergo pa-ceps. Necesse est igitur, ut alii hoc Mare ingrediamur, quod sola his duos noster erit. Hoc polagi et Sanctissima Trinitas, id est triplex distinctum praeterea nobilissimum, credentes enim natura divina unitate, distinguuntur à Gentilibus, ag-*scientesque* personarum Trinitatem i Turcis & Judis separamus, quoniam de tam magnâ veritate nihil innotescit. Ut de tam sublimi mysterio aliquis intelligamus, quod cum ipsa luce se abcondit, lucem innotescit, innotescibilem, primò scire oportet, intelli-gitas esse in Deo perfectiones, que huius intellectus nostri acie cognosci non possunt. Naturaliter enim ex operibus Deus cognoscentes, nihil aliud intelligimus, quam opera ipsa demonstrant, unde à pulchritudine, op ordine, à Mundi unitate, bene à similitudinem potentiam, sapientiam & unitatem Creatoris inferre possimus, sed absque ullâ comparatione semper plura cognoscenda restant, quam quacunque à maximis ejus operibus pro-

proponuntur. Qui Moysis intuetum statuam à celeberrimo Michaële Angelo exsculptam, facile quidem ex illa mirabilem artificis manum ad ipsa quasi laxa animandū colligeret, sed non ita reliqua præclaras ejusdem virtutes, pietatem, prudentiam, prosapiam, cognitionem, aliasque prærogativas, quæ ad artem statuariam nullam habent relationem, addiscet. Non aliud pater accedit, qui creaturas contemplatur. Bene quidem ab ipsis proprietates aliquas Deo convenientes argueret potest, tanquam illarum Authori; sed non eas, quæ non ut Creatori conveniunt, deprehendere licet. Tales sunt proprietates personales, ad quas creature nullam speciale dicunt relationem, secundum originis oppositionem, quæ est inter Personas diuinis, sed solum secundum ejusdem effectionem identitatem.

XI. Magni igitur hujus mysterij veritas, quam nunc explicabo, tota est de Fide, id est talis, quæ licet ab humano intellectu non capiatur, tamen credi debet; qui enim dicit non vult præbere fidem, illi inter nos non erit locutus, saltem è schola Christi ejicere oportet. Si aliquis est, qui totaliter eloquuntur, longe erit à nostra philosophia. Ita S. Dionysius Areopagita pronunciat. Et quoniam hac veritas non tantum est de Fide, sed etiam veritas, supra quam omnes aliae fundantur, id est ipse metu unigenitus Dei Filius de celo descendit in terras, ut ore proprio illam doceret, postquam quater mille annis genus humanum totum, ut quasi totum in illius ignorantia distinuisse, quasi prius in schola na-

turæ studiendum & disponendum; ut ita magis aptum ad sublimem hanc lectionem audiendam reddetur, postea in aperta gratia scholâ tradendam. *Unigenitus Filius, qui est in sinu Patris, Joan. 1. ipse enarravit.*

XII. In hoc igitur divina natura singulariter ab omnibus creatis naturis est differentissima, quod in una simplici substantiâ tres continet Personas diuinas, quæ vocantur Pater, Filius & Spiritus sanctus, & tali cum ordine, ut Pater ab alia persona non procedat, Filius *S. Thom.* procedat à Patre, & Spiritus sanctus *i. p. q. 42.* a Patre & Filio procedat. Attamen *ar. 1. C.* non debet credere, aliquam idco seq.

GENERI Christianus

product , vidensque se tam formosum, eodem tempore amare se incipit. Hoc ipsum cogitate in divino hoc mysterio fieri , sed modo infinites perfectiore , hoc est Deum omnino decente. Pater enim aeternus in purissimo divina natura sua speculo se contemplans expressissimam sui ipsius productum imaginem ; sed substantiam , quae cum sit in ipso Deo , est pariter Deus , quia ab ipso omnes divinae essentiae perfectiones recipit. Hic Pater & Filius videntes se adeo pulchros, necessario sibi de se ipsis complacent , & se amant invicem , & hic qui inde resultat amor , est tertia Persona , hoc est Spiritus sanctus in omnibus & per omnia alijs divinis personis aqualis , ut , qui eadem naturam aequaliter partecipat. Hae sunt mirabilia , quae in rebus creatis ne quidem somniare , multò minus supponere licet. Quare similitudo ante allata , uti & reliqua , quae à viris Doctris adducuntur , verè potius nobis , quam Deo convenient , suntque ; quemadmodum observat S. Hilarius , exiguae nostrae capacitat , non sublimi tanti mysterij altitudini , omnem intellectum excedenti , proportionatae. Verum quid factu operis oportet nihilominus illis nos uti , ut aliquid de ijs , qua Deus revelavit , intelligamus quod licet semper parum sit , multò tamen pluris , quam clara & conspicua perfectionum pure crea-

S. Thom. quartum cognitione restituenda est. Re-
2.2. q. 2. rum enim calefactum quamvis obscura-
ar. 8. cognitione semper evidenter rerum ter-
renarum perspicuitati longè preefenda est. Tantò magis , quia omnes
Christiani non tantum in confuso , sed

etiam distinctè hoc mysterium credere tenentur. Fide nobis manifestatum quod omnium aliorum mysteriorum principium est , & finis. Unde Christianus , qui nihil de illo sciret , Christianus minimè dicendus erit.

XIII. Præterea incomparabilis iugis arcani Divinitatis cognitio plus de Deo nobis manifestat , quam oves speculationes de ipso à nobis secundum solum humanum discimus formatu detegere possent. Quis enim Deus non sit unus aliatummodo , sed ita unus sit , ut cum simul sit Trinus , clarissime colligitur , etiam in alijs perfectionibus nonne quidem modo ordinario perfectum , sed tali , qui plusquam anti positis , longè quasunque hominum cogitationes & conceptus transeat. Ecce DEUS magnus visus scientiam nostram. Hoc igitur modi valde crescit Idea , quam de divinitate formamus ; si enim illa non nisi limitate se communicare posset , quemadmodum facit in creatione , quomodo esset infinita ? Omnis bona proprium est , minus vel magis se communicare , prout in se magis aut minus est ; ideoque , si bonum suatum se ipsum modo diffundit finito , operari necessariò , ut bonum infinitum secundum proportionem , id est , infinites se communicet. Crelit divina potentia existimatio , quae siquidem est illa potentia , que non solum opera producit , quae extra se vult producere , sed etiam intra se terminatum omnipotentem efficaciter suum proportionatum producit , id est , Filium suum

divinum, qui aequalis habet cum
Patre omnipotenti! Crescit divinae
Sapientiae existimatio: an non enim
mens est admirabilissima, quae verita-
tes infinitas, claras, & certas solo verbo
exprimit, verbo quidem ipsius men-
ti humillimo? Crescit existimatio Bea-
titudinis, quae felicissima haec essentialis
gaudet; cum gaudium, quod ex con-
templatione suipius resultat, est aequum
infinitum, ac ipse Deus. Et sic
de aliis divinis perfectionibus discur-
tere licet, quas hoc Sanctissimo Tri-
nitatis mysterio, a nobis bene intelle-
cto, modo supereminenti cognoscere
possimus, ita ut Philosophi, qui
bas de hoc mysterio nihil innouerit,
multo minus de DEO cognoverint,
quam hodie inter nos mysterij hujus
non ignara vetula cognoscat. *Consi-
dera tibi Pater, Domine celi & terra,
qua abscondisti haec a sapientibus, & pru-
denter, & revelasti ea parvulis. Nescio
an nimium in hac explicatione me de-
tinuerim; sed non erit plus, quam
necesse est, si hinc clariori quadam
hujus altissime veritatis luce instru-
cti abieritis: propter hanc enim cognos-
cendum in celis creati sunt Angeli &
in terris homines: immo ad illam expli-
candum Deus ipse descendens e celo
assumpsit carnem nostram, ut tam in-
gens mysterium humana lingua nos
doceat. Transeamus nunc ad spe-
cialem injuriam demonstrandam,
que peccato mortali Personis divinis
inficit, qui est praecipuus hodierni
Discursus finis.*

II.

XIV. Ut autem Auditorum meorum
R.P. Signeri S.I. Christ. Instr. Tom. II.

G

v.n.

GNERI
Christianus

vandam manum velstram adjuvet, allias enim nihil unquam fieret; nec manus ad id, quod vellet, moveretur, nec oculi verterentur, nec ullum suspirium emitteretur. Quando igitur Peccator aliquod malum committere decernit,
S.Thom. Deus, ne libertatem illi auferat, hanc malignae voluntatis electionem non impedit, sed eam permittit, peccatorique dat esse, posse & operari. Quamvis igitur non inclinet ad peccatum Deus, quod totum perversae voluntatis nostra partus est, tamen ad illas concurrevit actiones, quibus peccatum committitur, ita, ut, exempli gratia, cum vindicta cupidus vulnerat inimicum suum, verum sit, Deum ad vindictam malitiam non determinare, imo vehementer eam abominari; ac tamen hominem concessa libertatis possessio ne privet, illas operationes, quibus vindicta permanut illius, qui vulnerabat, exercebatur, & a quo odium corde fovebatur, ipse etiam a peccante determinatus adjuvat. Quod aded divina Potentiae contrarium est, tamque durum, ut ad illud explicandum acerbis servitutis & laboris terminis uratur.
H.43.24. *Servire me fecisti in peccatis tuis* & *prabuisti mihi laborem iniquitatibus tuis.* Miserrime peccator, inquit Deus, cum tu mihi servire deberes, me cogis, ut serviam tibi, & quidem in re maximè odiosâ, quæ ex cogitari possit, hoc est, *in iniquitatibus tuis.* Quid nunc amplius dici potest, quam Deo contra Deum utili, nec solum creaturis, sed etiam Creatore abuti? & hoc tam intolerabiliter ab eo labore, ut omnipotencia mea

doleat? *Prabuisti mihi laborem iniquitatibus tuis.* Audacia hæc est immanis, Tyrannusque inaudita. Burdigala famosa Gallia civitatis Regio rebellis, postquam armis priori Dominio subiecta fuit, veniam quidem impetravit, sed audire, quibus conditionibus. Ut magistratus in foro publico propriâ manu libenter sua privilegia, antiquis civitatis data, combuteret. Hoc propria manu privilegia comburenti madatum fuit sine dubio justissimi Douenij, & gloriosa possessionis adhuc quem in cives propter obedientiam sibi debitam exercuit. Exterum cogitate quæsio, quâdum durum fuerit his civibus condemnatis, ut magnitudinis sua ipsi forent carnifices, nec solùm peccata subirent, sed etiam suis manibus eam infligentes. Hoc modo intelligitis, quam detestabilem Deum peccatis velstris cogatis habere servitutem, cum illarum actionum executorum ipsum esse cogitis, quibus peccata ipsi tam injuria, in licem proferuntur, vultisque, ut Dei propriâ manu contra suum Missatorem operetur, ita ut cum tam nulli sitis, ut nec stipulam quidem e pavimento attollerem possitis, omnia a Deo mutuemini, quibus eum oppugnatis?
Contra omnipotentem roboratus est. Homo ingratu & infidelis contra omnipotentem roboratus est. Non autem se ipsum roboravit, sed robaratus est. Libero enim suo arbitrio Deum coegerit, ut sibi vires praestaret, quibus contra illum ipsum abuteretur.

XVI. Hat

XVI. Haec est illa injuria, quam Peccator Potentiae Patris irrogat. Sed non est minor, quā Filii Sapientiā afficitur. Quandoquidem divina Sapientia necessariō requirit, ut cū omnia sint oculis illius opera, etiam pariter oratione cognoscat & comprehendat, ut ne unquam ullo modo omnibus præsens ab aliquo cogitatione non possit divertere. Quamobrem considerare ingentem illum despiciunt, quo quis peccator oculos Dei contemnit, quos objecto tam abominando ad gravissimam indignationem provocat. *Ut provoeret oculos Majestati ejus.* Reus capit ad supplicium duxus hoc habet solatij, quod ipsi liceat velare oculos, aut saltē claudere, ne parata mortis sue instrumenta intueri cogatur. Hoc Deus non potest, neccesse est, ut præfens omnium peccatorum aspiciat iniquitates. *Omnes iniquitates eorum in conspectu Dei.* Hinc est, quod quodvis peccatum dicitur Dei oculos provocare; necessariō enim cunctis oculis ipsius committi debet. Quare (si de affectibus divinitatis humano modo discurrere licet) cū peccatores Leges Dei transgrediantur, videtur Deus optare posse, sibi non tantam esse scientiam quā abominationes, honori suo adeo repugnantes, alpicere cogatur. Nec insolitus hic loquendi modus nobis apparebit, si illius, quod per Prophetam Populo suo dixit Deus, recordemur. *Auctoritate malum cogitationum vestiarum ab oculis meis.* Quasi peteret, cū il-

le oculos suos ab illis avertere non possit, ipsi ab oculis suis peccata auferrent, abstinerentque à committendis; qui est unicus modus, ut ab illo videri non possint.

XVII. Dixi, quod ille sit unicus modus. De certe enim non solum malum, quod à peccatore temerario committitur, Deus non potest non videre, cū actualiter in divino ejus conspectu peccat, sed etiam non potest non videre, antequam peccet, & postmodum, quando peccavit. Divina siquidem scientia nec oblivioni, nec novitati subiecta est; quare quidquid mali sit, omne illud semper ab aeterno vidit, & in aeternum quoque videbit. Ideoque illud momentum, in quo peccatis, justissimā de causa dici potest, momentum à quo dependet aeternitas, quia quamvis aliquando confessione illud expietis peccatum, nihilominus nunquam ab oculis Dei auferetis, cuius scientia praeterito caret & futuro, solum præfens habet perpetuum. Unde semper iniquitatem vestram intuebitur, que semel fuit, licet non sit amplius. Optimè cum Davide clamare potestis. *Averte faciem tuam à peccatis Ps. 50.* meū: Sed hoc esset petere aliquid impossibile amantium more; peccatum enim, licet remissum, semper est ante oculos Dei; non quidem amplius in illa ipsa formā, id est, ut ad iram Deum commoveat, sed est nihilominus quasi offensa Altissimae Majestati illata, & velut maximus divinorum oculorum hostis, ita, ut peccatori

G 2 catori

GENERI
Christianus

52 DISCURSUS QUARTUS, DE INJURIA,

catori nullus super sit modus, quo à
divinâ præsentia illam abstrahere pos-
sit, quæ replet universum. *Nunquid*
non calum & terram ego impleo? dicit
Dominus.

XVIII. Denique id, quod super
omnia agravat injuriam, quæ à peccato-
re divina sapientia infertur, est
modus, quo Deus peccatum cognoscit.
Siquidem Deus non tantum necessa-
rio debet cognoscere abominationes
peccatoris, non solum debet cognos-
cere semper, id est antequam pecca-
et, & postquam peccavit, sed etiam
pariter in divina Essentia specu-
lo illas debet cognoscere. *Id quod*
p. q. 14. est extra ipsum, inquit Sanctus Tho-
mas, DEUS non intuetur, nisi in se
ipso: Nos ut rem aliquam intueamur,
necessæ est, ut ad illam oculos verta-
mus; non ita Deus, ad cognoscen-
dam illam se ipsum apicit, qui in se
tanquam in purissimâ crystallo omnia
comprehendit: *non aliunde videns*
tenebras, quam à lumine. Alias si hoc
modo non cognoscet, scientia di-
vina foret imperfecta, quia indigeret
auxilio extrinseco, quasi imperfecta
& creata. Quare si ab homine ali-
quod furtum, fraus, aut luxuria
committatur, Deus illud furtum, frau-
dem aut luxuriam non potest cognos-
cere, nisi in essentia sua divina spe-
culo, semperque ut ita dicam, quadam
inter tenebras nostras & lucem
suam facit parallelum. Quare quis
poterit comprehendere, quam turpe
tunc debeat apparere peccatum, cùm
p. q. 7. fundo videatur. Posuisti iniquitates

nostras in conspectu tuo; seculum no-
strum; quod est seculum tam cor-
ruptum, tamque perversum; se-
culum nostrum in illuminatione non
tu. Lutum tantò fodiis in ho-
mante, quām in vitro appare, quām
splendiorem gradum excellens
præ vitro possidet Adams. Eodem
modo, quām abominabile erit hoc
spectaculum, quō iniquitas, effusa
divina tam perfecta comparata, præ-
sentabitur? Ajunt, Neronem gla-
diatoribus assistente, miserorum
vulnera & sanguinem super arenam
sparsum, pretioso quadam sinuosa
intermedio apexilis, quo crudeli-
la plaga amabiles representabunt.
Sic quoque faciunt peccatores: ab-
ominationes suas in illa contemplatio
delectatione, quam ab illis hauriat,
quasi per venustum aliquem sinu-
endum, idēque omni desitruunt hor-
ore: imò tam amabiles esse apprehen-
dunt, ut adhuc de ijs jocentur, & exultent.
Quasi per risum operantur scilicet.
Cūm écontra Deus eas intueatur &
comparatas vultui suo nitidissimo, &
splendidissimo, cuius comparatio
apparet sanè turpissima. Quoniam
obrem quam multo melius foret pro
nobis, omnia sufferte misa; quia
tam turpe iniquitatis nostræ objectum
in divino ejus conspectu ponere, co-
gereque, ut contra nos lamentetur,
quod purissimum scientiam suum vi-
ta nostræ perversitate violare volu-
rimus. *Et fecerunt abominationes ce-
ram me.*

XIX. Deniq; etiam Spiritus S. Beni-
tas notabilissimâ à peccatoribus iniuri-
affili-

QUA A PECCATO SS. TRINITAS AFFICITUR.

53

afficitur: Quare per Apostolum Paulum vult nos admoneri, ne tantum sibi amaritudinem adferamus. Nolite contristare Spiritum Sanctum. Imaginemini vobis bonitatem Dei, velut amabilissimam Matrem, qua visceribus suis nos loveat, quemadmodum filius in matris utero continetur. Talem seipsum ostendit per Iesum. Audite me, qui portamini ab auro meo. Quasi dicaret, quemadmodum mater gravida utero suo infanti est omnia; est locus pro habitatione; est lectus pro quiete; est vehiculum ad se movendum; est cibus ad sustentandum; est vita ad respirandum, eodem modo divina beneficentia est homini omne bonum, à quā omnia divina attributa in utilitatem nostram dñeibentur. Potentia suā nos conservat, Providentia gubernat, Dulcedine suā nos demulcit, Misericordia veniam impertit, Munificentia remunerat, denique Immenstitate suā, Infinitate & Aeternitate, totaque essentia suā nos beatificat. Jam igitur aliquinisper, sed vivaciter, gravem hanc injuriam perpendite; quā hæc divina Bonitas à peccatoribus afficitur; qui non solum eodem tempore, quo tanta ab ipsa recipiunt bona nullam matris suā rationem habens, sed etiam inaudita crudelitate sinum ejus dilacent? Non igitur sine causa tales geniminiibus viperarum à Christo comparati sunt. *Geminina viperarum.* Nam & illi suam pro gratijs acceptis matrem vulnerant, illaque vieta conantur discepere, à quibus

soventur, tantisque & tam amabilibus modis nutritur.

XX. Adhuc pejus est, non tantum DEI bonitatem à Peccatore offendī, sed idē offendī, quia tam bona est, & quia insuper infinitè bona est, idē etiam plū offendī. Non est aliqua res in Mundo, quā minus idē ameritur, quia magis amabilis est, & quā magis despiciatur, quia contemptu minus digna est. Hæ sunt injuriae, quæ à solo peccatore incomparabili Bonitati Dei inferuntur. Si primā vice, quā scleratus ille domum illam infamem ingressus est, crus fregisset, putatisne, illum secundā vice ingrefurum fuisse? Usde ergo illa vobis crescit audacia in peccatum relabendi, nisi ab illa divinæ bonitatis estimatio, que post offensas reiteratas penitentiam vestram exspectat, veniamque offert? quia non profertur citio contra Ecol. 8.
malorum sententia, absque timore ullo filij 12.
hominum perpetrant mala. Ex hoc ipso igitur capite, quia tam amabilis, tamq; estimabilis est Deus, ipsum offenditis, & ad Iram provocatis. Pratereas, si Bonitas divina aliquem haberet terminum, timeretis peccata peccatis addere, dubitantes, ne forte ad tam multa dimittenda se non extenderet. Quia verò non ignoratis, Bonitatem Dei carere limitibus, cādem perfectiōne suā pro motivo ad peccata vestra multiplicanda abutimini. Quia ergo Dei Bonitas est infinita, eam vos magis magisque absque ullo timore offenditis, & quod à natura sua infiniti amoris est motivum, illo vos ad infinitas Deo injurias inferendas, nec

G 3

foliūma

GNERI
Christianus

54 DISCURSUS QUARTUS, DE INJURIA,

solum ad Bonitatem illius, sed ad Bonitatis ejus divitias omni fide superiores, sed spernendas abutimini.

Rom. 2. 4. *An divitias bonitatis ejus contemnis?*

XXI. An hoc non sufficeret, ut sapere diceremus, & intra nos ipsos

Iz. 46. 8. *reverteremur? Memento istud, & confundamini;* dico vobis cum Isaia;

redite prevaricatores ad cor. Charissimi, dictorum meorum recordemini,

pudetque vos peccatorum veltrorum

hucusque commissorum, veramque

posthac viam ingredi amini. Quan-

do confessuri estis, meminitis pec-

cando vos pro arbitrio vestro vobis

Deum fecisse, inde vos ipsos veltri ip-

Ezech. 28. *orum idolum factos esse. Elevatum*

est cor tuum, & dixisti: Deus ego sum:

dediti enim Cor tuum quasi cor Dei. Clama-

bat conscientia, alium non esse

prater unum Deum, ideoque illum

audiendum, eique parentum esse; vos

autem perversa voluntate vestra re-

spondistis, alium à vobis non cognosc-

isti Deum, quam beneplacitum ve-

strum: *dediti cor tuum, quasi cor*

Dei. Vosque tanquam ab illo inde-

pendentes habuistis, & quasi absolu-

tos arbitrij veltri Dominos. Dixisti:

Deus ego sum. An non vobis vide-

mini propter hanc confusione replen-

di, si ea confessuri in memoriam re-

vocaveritis? Quod si posthac Diaboli-

lus ad similem vos rebellionem soli-

Iz. 46. 8. *citaturus est, redite prevaricatores ad*

cor; Considerate, an non æquum sit,

ut, cum Deus essentia tua sit unus,

simplex & singularis, primum in ani-

mi vestra locum possidat, & à vobis

absque æquali colatur? Et quia tan-

quam Christiani digni facti estis, ut

tam alcum sanctissime Trinitatis

sterium creditis, Memento istud, &

confundamini; perpendite quo-

quā injuria Potentiam Patris Amo-

ris, cū illius concursum con-

fidentis vestris servire coegeris; quo-

topere Sapientiam Filij despicias;

quoties ante oculos illius abominan-

tes vestras posuistis. Quantus

Bonitatem Spiritus Sancti offe-

rit, quoties ad liberius pecunias

ipsius benignitate abusi estis. Quo-

obrem, si posthac Diabolas, Ma-

dus & Caro ad tales iniquitates va-

stigant, huic inimicum rimo

Honorem Sanctissime Trinitatis de-

rum opponite. Redite prevarica-

res ad cor. Considerate Infidem

altissimi hujus mysterii ignacu-

mam, quā vos ejus cognitione illumin-

atos, gravitate legem Dei violate. Il-

lico modo in extremo iudicii ex-

cusare se poterit, sed quam reca-

cusationem adferetis? qui Principi

quendam in medijs noctis tentacio-

nem fudit, illi bene potest dicere: Domi-

ne, ego te non cognovi. Sed quia ill-

um pleno die, in propria aula, in

cubiculo & throno regio offendit,

ignorantiam suam pretendere non

potest. Quamobrem, Charillians,

excusabiles erimus, si peccatis peccata

addere perreximus, postquam Chris-

tiana lex tantam nobis deo tribu-

que divinis Personis, mediane Fidei

notitiam tradidit, tamque Christo fer-

vitutis particularis nodo per Bapti-

sum, earum nomine nobis collatum,

omnes devinxit. Euntes ergo acce-

ptim omnes gentes: baptizantes eos in nomi-

et Patri, & Filii, & Spiritu Sancti. tentis, omnes in trium divinarum
Hoc igitur impostaram inviolabile Personarum, quarum sunt velut ima-
nostrum deberat esse prōpositum, si go, obsequium semper dedicata fun-
non indignè Christiani characterem to. *Meminerim tui, intelligam Aug. 1.5.*
gerere voluerimus. Una anima so- te, diligam te, o beata de Trini-
la sit unius solius Dei, tres illius po- trinitas.

DISCURSUS V.

De Injuria, quam Peccatum infert Beneficio Incarnationis.

VNUS ex illustrioribus titulis, quibus Iāias Propheta Salvatorem Mundi insignivit, est, quod illum Admirabilem appellavit. *Vocabitur nomen ejus Admirabile: sed quid vult dicere Admirabilis?* ut effectus aliquis admiratio. *Tū nem moveat, Sanct. Thomas requirit contradictionem sic apparentem,* ut ad primum intuitum vera ejus causa ignoretur. Verum quæ magis infirma, magisque abstrusa inter homines poterat videri contradic-*tiō, quād duas naturas infinitē à se invicem distantes in unā personā u-*nitas intueri, sicut sunt natura divina & humana? Si hunc Mundum nihil lo uisitum videretis, an non vehe-*menter admiraremini?* Attamen ma-*jor inter Deum & hominem, quād iuxta Mundum & nihilum intercedit disunita, quare Deum hominem factum intueri, est nihilum cum u-*niverso unitum videre.* Cur igitur in admirationem rapi non debere-*

In signum cui contradicetur. Quæ est Luc. 2.
igitur major admirandi causa, quād videre Deo homini factō ab homi-*nibus contradici, pro quibus se ho-*minem fecit? Magna hæc contradic-*tiō, quæ tantopere à peccatorum malitiā augetor, erit praesentis Di-*scursus mei materia; in quā ex una parte ostendam, quantum boni à Fi-
lij

GNERI
Tristianus